

Piccola Grammatica

della lingua mondiale o volapük di Giovanni Ma-
tino Schleyer, parroco di Lizzelstétten presso
Costanza nel Bادن.

[Glamàt blefik volapükà plo tälèls.

En datüvel volapükà pädèl Jleyer Y. M. in Lizzelstéten
in Costanz (Badän). 1885. Suäm 10 s.]
(Segivam telid).



Alfabèto (lafàb).

A, e, i, o, u; a (ä), o (ö), u (ü); b, p; d, t; v, f; c (h),
h (ch); y (j), g (sempre = gh), k; l, r, m, n; s, j (= *sc in sci*), c (sempre = *g in gi*); e (= *c in ci*), x, z. = 29.

1. Sóstantivi.

A. Declinazione:

| Italiàno: | volapükiko: | Iatliàno: | volapükiko: |
|---------------|-------------|--------------|-------------|
| a. Singolàre: | | i. Vocatìvi: | |
| il padre | fat, | dei padri | fatàs, |
| del padre | fatà, | ai padri | fatès, |
| al padre | fatè, | i padri | fatis. |
| il padre | fatì. | | |
| e. Pluràle: | | | |
| i padri | fats, | oh padre! | o fat! |
| | | oh padri! | o fats! |

E. Femminili:

| | |
|-------------------|-------------------|
| il figlio (filio) | son; |
| la figlia (filia) | ji-son, (of-son), |
| le figlie (filie) | ji-sons... |

I. Diminutivi:

| | | | |
|----------------------|-----------|------------------------|------------|
| a. la casa (kasa) | dom; | e. un mé dico (mediko) | sanèl; |
| la casella (kasella) | domil, | un medicàstro | lusanel... |
| della casella (,) | domila... | | |

702571-A, E 50

2. Aggetivi.

A. Formaziòne:

| Italiano: | volapükiko: | Italiano: | volapükiko: |
|----------------------|------------------|----------------------|-----------------------------|
| a. grandezza gránde | glet, gletik; | della naziòne gránde | neta gletik...; |
| e. la naziòne grande | net gletik, | le naziòni grandi | nets gletik, netès " ... |

E. Comparaziòne:

| | |
|------------------|--------------|
| a. grande | gletik, |
| e. piú grande | gletik òm, |
| i. il piú grande | gletikün ... |

3. Numeráli:

| | | | |
|---|-------------------|----------------|---------|
| a. uno | bal, | ä. il tre | kilòl; |
| e. il secondo (sekóndo) in térzo luògo | telid, kilido; | ö. raddoppiàre | telön; |
| i. quattro <i>vólte</i> | folna; | ü. sétte | vel, |
| o. a cinque a cinque | a lul; | ótto | jöl, |
| u. sestuplo | mälík; | nòve | züil, |
| | | dièci | bals... |

4. Pronomina:

A. Personáli:

| | | | |
|----------------------|-----|----------------------|------|
| a. io | ob; | Ella, Lei (Si) | ons, |
| tu | ol; | e. noi | obs; |
| egli (èli), ei, éssò | om, | voi | ols; |
| ella, éssa | of, | églino (élinò), éssi | oms, |
| — (es) | os; | élleno, ésse | ofs, |
| — (man) | on, | si | oks. |
| si | ok; | | |

E. Possessivi:

| | | | |
|-----------|----------------|--------------|----------------------|
| a. il mìo | obik, (obà); | e. il nóstro | obsik, (obsà, obàs); |
| la mìà | ji-obik...; | il vóstro | olsik, (olsa, olas); |
| il tuo | olík, (olà); | il lòro | omsik, (omsa, omas), |
| il suo | omik, (omà), | — (ìr) | ofsik, (ofsa, ofas), |
| — (ìr) | ofik, (ofa), | — (eigen) | oksik, (oksa...); |
| — (sein) | osik, (osa); | i. i mièi | obiks (oba); |
| — (eines) | onik, (ona), | le miè | ji-obiks; |
| — (eigen) | okik, (oka), | i vóstri | olsiks, |
| — (Ir) | onsik, (onsa); | i lòro | omsiks; ofsiks... |

I. Dimostratìvi:

| | | | |
|--------------------|-----------------|------------------|-----------------|
| a. questo (kvésto) | at, | o. stéssò | ot; it, |
| quésta (kvésta) | ji-at, (of-at), | déssò | öt; |
| — (dìses) | atòs; | u. colùi (kolùi) | üt, |
| e. quéllò | et; | colèi | ji-ut, (of-ut); |
| i. costài (kostài) | at is; | ä. medèsimo | öt; it... |



O. Interrogativi:

| | | | |
|-------------------|-------------|-----------|-----------------|
| Italiano: | volapükiko: | Italiano: | volapükiko: |
| a. chi (kí)? | | | kim? |
| che (ké)? | | | kis? |
| e. quäle (kvàle)? | | | kiòm? kimik?... |

U. Relativi:

| | | | |
|----------------------|---------|-------------------|---------------|
| a. il quäle (kvàle) | kəl, | al quäle, a cui | kelè, |
| la quäle | ji-kèl; | dal quäle, da cui | de (fa)kel; |
| che (ké) | kel; | i quali che | kels; |
| e. del quäle, di cui | kelà, | i. ónde | de (se)kel... |

Ä. Indefiniti:

| | | | |
|---------------------|-------------|------------------------|-----------------|
| a. alcùno (alkùno) | èk, | ognùno (ónyùno) | valik; |
| nissùno (nessùno) | nèk; | u. alquánto (alkvánto) | bòs, |
| e. ognùno (onyùno) | alim, alik; | niénte, nùlla | nòs; |
| i. qualche (kválke) | sembàl, | ä. tánto | so mödik, |
| nùllo | nonik; | áltro, áltro | votik, |
| o. ógni (ónyi) | alík. | l'un l'áltro | balim votimì... |

5. Verbi.

A. Persòne.

I. Attivo.

I. Présente.

| | | | |
|----------------|------------|---------------|-----------|
| a. Singolàre: | | e. Pluràle: | |
| io àmo | lōfòb; | noi amiàmo | lōfòbs; |
| tu àmi | lōfòl; | voi amàte | lōfòls; |
| ègli (èli) àma | lōfòm, | éssi àmano | lōfòms, |
| èlla àma | lōfòf, | éssè àmano | lōfòfs, |
| — (es) ama | lōfòs; | essi si àmano | lōfòmsòk. |
| — (man) ama | lōfòn, | | |
| egli si ama | lōfòmòk... | | |
| Ella, Lei ama | lōfòns. | | |

E. Témpi.

2. Pássati:

| | |
|--------------------|----------|
| a. io amàva | äilōfòb, |
| io amài | älōfòb; |
| e. io ho (o) amàto | elōfob; |
| i. io avèva amàto | iilōfob, |
| io ébbi amàto | ulōfob. |

3. Futùri:

| | |
|-----------------------|-----------|
| a. io amerò | olōfòb; |
| e. — (fut. anteriòre) | ulōfob... |

II. Passivo.

| | |
|-----------------------------|------------|
| 1. io sòno (vèngo) amàto | palōfòb; |
| 2. a. io èra (veniva) " | päilōfòb, |
| io fui (vénni) " | pälōfob; |
| e. io sòno stàto amàto | pelōfòb; |
| i. io era " " | piilōfob, |
| io fui " " | pilōfob; |
| 3. a. io sarò (verró) amàto | polōfob; |
| e. — (fut. ánter.) | pulōfob... |

I. Altre fórme.

Italiano: volapükiko: Italiano: volapükiko:

1. Imperativo:

| | | |
|--------------|----------------|--|
| a. àma | lölföd! | |
| e. amiàmo! | lölföbsöd! | |
| i. (passiv.) | palölfomöd!... | |

2. Infinito:

| | | |
|--------------------|-----------------|--|
| a. àmare | lölfön; | |
| e. aver amàto | elölfön; | |
| i. ésser per amàre | binön lölföl... | |

3. Párticipii:

| | | |
|-----------|-------------|--|
| a. amànte | lölföl; | |
| e. amàto | pelölföl... | |

4. Gerúndio:

| | | |
|-----------------|-----------------|--|
| a. amàndo | du (in) lölfön; | |
| e. avéndo amàto | du elölfön... | |

5. Cóngiuntivo:

| | | |
|-------------------|----------------------|---------------|
| a. io amerèi | älölfòb-la, | |
| e. io avrèi amàto | ilölfòb-la; | |
| i. ch'io (k'io) | àmi (das) | lölfòb-la... |
| | o. se io amàssi (if) | älölfòb-la... |

6. Interrogaziòne:

| | | |
|----------|--|--------------|
| àma élla | | lölfòf-li? |
| — — (es) | | (lölfòs-li?) |

7. Negaziòne

ed interrogaziòne:

| | | |
|---------------|--|---------------|
| nón àma élla? | | no lölfòf-li? |
|---------------|--|---------------|

6. Avverbi:

| | | | |
|------------------|-------------|-----------------|---------------|
| a. vèro | velatìk, | verissimaménte | velatikùnò. |
| veraménte | velatìko; | i. fàte prèsto! | (spidò! vifò) |
| e. piú veraménte | velatikumò, | | |

7. Preposiziòni:

| | | | |
|-----------------------|--------------------|-------------------|--------|
| a. déntro | in, | fino | jü, |
| déntro la càsa (kasa) | in dòm... | prèso | lä, |
| e. vérsò Lóndra | kòl(al) Londenì... | sekóndo (sekóndo) | segùn, |
| i. allàto | nèb, | sénza | nèn, |
| avánti | bü, büf, | sóptra (sóvra) | su, |
| cóntro (kóntro) | tà, | in véce | pla... |

8. Congiunziòni:

| | | | |
|----------------|----------|-----------------|----------|
| acciò | dàt, | ma | àb, |
| anchè (anke) | i, (id); | nè—nè — | nì—nì, |
| benchè (bénkè) | do, | o (od) | u, (ùd); |
| che (ké) | dàs, | perchè (pérkè) | bi, |
| còme | nàg, | quándo (kvándo) | vèn, |
| dòpo | nàg, | quindi (kvindi) | sikòd, |
| e, (ed) | e, (ed), | se | if... |

9. Jnterieziòni:

| | | | |
|-------|-------|--------|----------|
| bràvo | bafö! | via! | mofö! |
| no! | no! | básta! | satö! |
| deh! | àg! | addìo! | adyö!... |

(È proibita la riproduzione.)